

8. КЪМ ХУДОЖЕСТВЕНО-ТВОРЧЕСКИЯ ПОРТРЕТ НА РОМИТЕ

Всеки сериозен изследовател в сферата на циганоложката проблематика неизбежно се докосва до един парадокс в отношенията на “другите” към ромите, когато ваят техния етнопортрет. Успоредно с масовото и трайното негативистично оценяване на циганите изобщо, макар и невинаги външно манифестирано, функционира и позитивно признание на художествено-творческите заложи и дарования у тях - особено в сферата на музиката, песните и танците.

И наистина, историята на циганите и самобитността на културата им са вградили в тяхната душевност трайно улегнали и утвърдили се като стереотипи някои колоритни черти със специфична етнокултурна обаяненост и маниер на изява. Дори само когато се наблюдава веселбата на ромите, начина им на музициране, пеене и танцуване, специфичния характер на тяхното художествено-творческо поведение и прочее веднага правят впечатление поне две особености, заслужаващи по-специално внимание.

Първата особеност засяга рязката смяна на тоналността на ромските музикални изяви, песни и танци, които нескрито и ярко показват етно-емоционалната нагласа на циганите, тяхното специфично отношение към света. При ромите като че ли няма преход, умереност и постепенен път от бурното, жизнеутвърждаващото и вихреното темпо, изразяващо веселието, радостта и щастието, към мъката и болката, към безвъзвратно загубеното в дадения момент от живота, към целия драматизъм на ромския живот и произтичащите от него отчайващи нотки на мисъл и дейност. Циганската душевност като че ли е устроена по особен и трайно динамичен начин, във връзка с когото нейните емоционални изблици преливат бързо и неудържимо от полюс в полюс, от върховата точка на радост и щастие към най-дълбоките пластове на душевната скръб и потрес.